

Lars Hjälmborg TREÅRIG TEOLOGIUTBILDNING VID ÖREBRO MISSIONSSKOLA, SAMT GYMNASIELÄRAREXAMEN I GEOGRAFI, RELIGION OCH FILOSOFI

Publicerad 2026-01-27 - 05:00 Senast uppdaterad 2026-01-27 - 09:21

Detta är ett debattinlägg som uttrycker författarens egna åsikter. Tidningens linje framförs på [ledarsidan](#).

Jag var länge en övertygad kreationist. För mig var det självklart att en bokstavlig läsning av skapelseberättelsen var nödvändig. Att ifrågasätta det kändes som att ifrågasätta Gud själv. I dag tänker jag annorlunda, inte för att min tro blivit svagare utan för att den har fått växa och förändras.

Många kristna tycks tro precis som jag gjorde, att om deras tolkning av skapelseberättelsen inte är bokstavligt sann är kristendomen en lögn. Det är en begriplig tanke. Men den bygger på ett antagande som i sig är problematiskt: att Bibelns trovärdighet står och faller med att den fungerar som naturvetenskaplig lärobok.

Under min pastorsutbildning mötte jag teologer som vägrade ställa Bibeln mot Darwin. De menade inte att evolutionen var viktigare än tron, utan att konflikten var missriktad. Bibeln skrevs inte för att besvara frågor om platttektonik, fossil eller jordens ålder, utan för att tala om Gud, människan och frälsningen. När jag insåg att jag inte behövde bygga min tro på ett avståndstagande från vetenskapen var det befriande, även om vägen till insikten var tung.

När jag senare studerade naturgeografi såg jag de bevis jag tidigare blundat för. Berggrunden, sedimentlagren med sina fossil, bär på en sammanhängande berättelse om en mycket gammal jord. Den berättelsen är inte byggd på spekulationer utan på observationer, mätningar och metoder som gång på gång visat sig tillförlitliga. Att avfärda vetenskap är inte ett uttryck för stark tro. Det är i stället ett uttryck för misstro mot kunskap.

Göran Schmidt (15/1) har rätt i att slutsatser måste utgå från empiri. Det är just vad geologin gör. Fossil i sedimentlager över hela världen, ofta flera kilometer tjocka, vittnar samstämmigt om samma geologiska historia. När Schmidt hävdar att lager och fossil kan bortförklaras med att "vattnet sorterade dem" framför han en helt orimlig tes. Han tycks inte förstå vilka enorma massor det handlar om. Han lämnar med det den naturvetenskapliga metoden till förmån för en förenklad pseudovetenskaplig förklaring som inte håller för granskning. Trots miljardtals dokumenterade fossilfynd har ingen enda verifierad anakronistisk upptäckt gjorts.

Alltför många väljer vetenskapen, som man kan se är sann, och lämnar tron bakom sig. Inte för att de inte vill ha Gud i sina liv, utan för att brinnande kristna i sitt oförnuft presenterat tron på honom som oförenlig med verklig kunskap om verkligheten.

Det uppstår ett allvarligt problem för kyrkor och församlingar om vi kristna, till förmån för en personlig tolkning av Bibeln, envist håller fast vid sådana pseudovetenskapliga förklaringar som Schmidt föreslår. Vi riskerar

att dumförklara oss i mötet med människor som har kunskap. Det räcker ofta med grundläggande kunskap för att bristerna ska bli uppenbara. Resultatet blir inte att människor kommer närmare Gud, utan att de avfärdar både oss och det evangelium vi har anförtröts att förkunna.

Filosofen Åsa Wikforss presenterade ett användbart test för pseudovetenskap: "Vad skulle kunna få mig att ändra uppfattning?" Om svaret är "inget" har man lämnat det öppna sanningssökandet och fastnat i ett slutet system. När jag var yngre var mitt svar just "inget". Kunskap som gick emot min övertygelse måste vara falsk.

Men kristen tro kräver inte intellektuell ohederlighet. Problemet uppstår när en viss tolkning av Bibeln görs till trons grundval och sedan försvaras till varje pris. En bokstavlig sexdagarskapelse är inte evangeliet. Jesu död och uppståndelse står inte och faller med hur man daterar kambrium eller silur.

När kristna driver en radikal kreationism skapas en falsk motsättning som framför allt drabbar unga människor i våra församlingar som tvingas välja mellan antingen vetenskap eller tro. Alltför många väljer vetenskapen, som man kan se är sann, och lämnar tron bakom sig. Inte för att de inte vill ha Gud i sina liv, utan för att brinnande kristna i sitt oförnuft presenterat tron på honom som oförenlig med verklig kunskap om verkligheten.

Att läsa skapelseberättelsen teologiskt snarare än naturvetenskapligt är inte ett avsteg från Bibelns auktoritet. Det är att ta texten på allvar i sitt sammanhang. Den berättar varför världen finns och vem Gud är, men inte hur kontinenter rörde sig eller arter uppstod.

Om vi vill att kristen tro ska vara trovärdig i vår tid behöver vi sluta kämpa mot vetenskapen. Det existerar inte några motsättningar, annat än dem vi själva konstruerar. Att tron överlever i konflikt med etablerad kunskap är inte ett bevis på att den är stark eller sann, utan att den överlever bara genom att stänga ute frågor och kritiskt tänkande. Sanningen behöver inte skyddas från prövning.

Samtidigt är de frågor vi utmanas av inte enkla att besvara. Teodicéproblemet blir påtagligt när man, [som Krister Renard, ser evolutionens lidande](#). Jag påstår inte att jag förstår, men jag finner det svårare att tro på en Gud som bedrar oss genom att placera ut falska spår av en historia från kambrium fram till i dag. Därför tror jag på den Gud som de geologiska lagren vittnar om, en Gud vars skaparhand verkat genom eoner.

Gud blir inte mindre för att hans plan för oss har äldre rötter än vi kan greppa. Gud är förtrogen med smärtor och finns i lidandet, även när jag inte kan förstå. En kyrka som vågar säga "vi förstår inte, men vi litar på Guds nåd" är långt mer trovärdig än en kyrka som hävdar kunskap hårt fastklamrad vid pseudovetenskap.